

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/46/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114224041
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8114224041.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: H. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, X., právne zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpenej Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie sv. Egídia 93, Poprad, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 13C/164/2014-214 zo dňa 08.03.2022, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo vyhovujúcom výroku.

II. V prevyšujúcej časti sa rozsudok mení tak, že:

Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluvných dojednaniach k zmluve č. XXXXXXXXXXXX: bod 15.22 „klient súhlasí s tým, aby všetky jeho hovory s call centrom spoločnosti boli nahrávané a uchovávané po dobu 10 rokov po uskutočnení hovoru a v prípade potreby použité ako dôkaz v súdnom alebo arbitrážnom konaní“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 337,85 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

Náhradu trov konania stranám nepriznáva.“

1.1 V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobou doručenou tamojšiemu súdu 02.09.2014 sa žalobkyňa domáhala, aby súd vydal rozsudok, ktorým by rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 337,85 eura, zároveň určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluvných dojednaniach k zmluve č. XXXXXXXXXXXX: bod 15.22 „klient súhlasí s tým, aby všetky jeho hovory s call centrom spoločnosti boli nahrávané a uchovávané po dobu 10 rokov po uskutočnení hovoru a v prípade potreby použité ako dôkaz v súdnom alebo arbitrážnom konaní“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a uložil povinnosť nahradiť trovy konania.

Poukázal na to, že vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 13C/164/2014-78 zo dňa 23.03.2018 tak, že žalobu zamietol. V časti o vydanie bezdôvodného obohatenia rozhodol na základe námietky premlčania. Proti tomuto rozsudku však podala žalobkyňa odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 20Co/3/2020-188 zo dňa 22.07.2020 uvedený rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej

inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože súd prvej inštancie sa nevyrovnal s inými právoplatnými súdnymi rozhodnutiami v obdobných spoločenských vzťahoch ako je prejednávaná vec a konanie viedol v zásadnom odklone od správneho právneho posúdenia veci.

Ďalej uviedol, že aj keď naďalej zastáva názor o uplynutí tak subjektívne dvojročnej, ako aj objektívnej trojročnej premlčacej doby, a o neprípustnosti predmetnej žaloby v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore ako je táto, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu sa opätovne oboznámil so žalobou a všetkými prostriedkami procesného útoku a obrany, ktoré strany sporu počas konania uplatnili a vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinnými dôkazmi a zistil, že posledná platba bola uskutočnená dňa 20.02.2009 vo výške 5.089,- Sk. Ani táto skutočnosť medzi stranami sporná nebola.

Poznámeneal, že podľa právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v tejto veci, ktorým je súd prvej inštancie viazaný, keďže z ďalšieho dokazovania nevyplývali nové skutočnosti, žalobkyňa sa o skutočnosti, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil, podľa jej tvrdení „dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v mesiaci máj 2014, ktoré má k dispozícii rozhodnutia súdov, kde bolo konštatované, že takéto zmluvy sú bezúročné a bez poplatkov“, a súčasne právny predchodca žalovanej vedel, že spotrebiteľke predkladá zmluvu, ktorá neobsahuje všetky podstatné náležitosti, v dôsledku absencie ktorých bude poskytnutý úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov a pre prípad, že sa tak stane, bol s tým uzrozmeneý.

Poukázal na názor odvolacieho súdu, z ktorého vyplýva, že žalovaný mal nárok len na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov vo výške pôžičky 1.689,24 eura. Vyžadovaním a prijatím platieb vo výške 2.027,09 eura, ktoré mu žalobkyňa celkovo uhradila, sa tak žalovaný v rozsahu rozdielu celkových úhrad a sumu pôžičky na jej úkor úmyselne bezdôvodne obohatil, pretože, ako uviedol odvolací súd, mal vedomosť o nárokoch, ktoré uplatňoval v rozpore so zákonom, napriek tomu tak postupoval v množstvách ďalších zmlúv a jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Keďže žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia poskytnutého na základe zmluvy zo dňa 21.11.2007 bola v tomto prípade podaná dňa 02.09.2014, teda skôr ako uplynula (objektívna) desaťročná premlčacia doba na vydanie plnenia z úmyselného bezdôvodného obohatenia počítaná od úhrad na základe zmluvy z roku 2007, ako aj pred uplynutím (subjektívnej) dvojročnej premlčacej doby počítanej od mesiaca máj 2014, kedy sa žalobkyňa podľa právneho názoru odvolacieho súdu dozvedela o skutočnosti, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa, námietka premlčania nároku vznesená žalovaným v zmysle záverov odvolacieho súdu nebola dôvodná.

Z týchto dôvodov žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia 337,85 eura vyhovel a žalovanému uložil povinnosť na jeho vydanie ako rozdielu medzi sumou 1.689,24 eura, ktorú právny predchodca žalovaného na základe zmluvy o pôžičke žalobkyňi poskytol, a sumou 2.027,09 eura, ktorú žalobkyňa v jeho prospech celkovo uhradila tak, ako je to uvedené v prvom odseku výrokovej časti tohto rozsudku. Zároveň poukázal na to, že žalobkyňa sa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluvných dojednaniach k zmluve č. XXXXXXXXXXXX: bod 15.22 v znení: „klient súhlasí s tým, aby všetky jeho hovory s call centrom spoločnosti boli nahrávané a uchovávané po dobu 10 rokov po uskutočnení hovoru a v prípade potreby použité ako dôkaz v súdnom alebo arbitrážnom konaní“.

Uzavrel, že pre záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa vyžaduje zistenie toho, že právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce z napadnutej zmluvnej podmienky je nevýhodnejšie než by mu vyplývalo z nejakého vnútroštátneho práva, resp. že je v rozpore s ním, a že toto znevýhodnenie je zároveň značné. Ako vyplýva z rozsudku SD EÚ C-226/12, tak z hľadiska „značnej nerovnováhy“ by malo ísť na základe zmluvnej podmienky buď o výdavky, ktoré majú na spotrebiteľa značný ekonomický vplyv (vzhľadom na hodnotu transakcie), alebo znamenať dostatočne závažné narušenie jeho právneho postavenia, v ktorom sa nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov. V danom prípade však súd pri napadnutom ustanovení o nahrávaní hovorov s call centrom, vzhľadom na nedostatok konkrétnych tvrdení žalobcu a všetky vyššie konkrétne okolnosti zmluvy (uvedené v bode 31. tohto odôvodnenia), nezistil také skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že by toto ustanovenie, so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy (§ 53 ods. 12 OZ) mali spôsobovať nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorú by zároveň bolo možné kvalifikovať ako značnú (čo sú v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ nevyhnutné kvalifikačné znaky neprijateľnosti zmluvných podmienok), a preto žalobu v tejto časti zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku v časti výroku II. a III. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Namietala, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal ťažiskovou argumentáciou, a to posúdením či predmetné ustanovenie zmluvy bolo individuálne dohodnuté, či mal spotrebiteľ vôbec možnosť výberu (prijat' alebo odmietnuť dané ustanovenie) a či dané ustanovenie jednostranne nezvýhodňuje iba banku v prístupe k dôkazom a uneseniu dôkazného bremena v prípade sporu so spotrebiteľom.

Mala za to, že ak žalovaný ako dodávateľ nepredložil v konaní jediný dôkaz na preukázanie vedenia kontraktačného procesu s dlžníkom, potom po skutkovej stránke, ani právnej stránke konajúci súd pri hodnotení dôkazov ani nemôže dôjsť k záveru, ktorý prezentuje žalovaný a zamietnuť v tejto časti žalobu. Je potrebné skúmať naopak konanie žalovaného (dodávateľa a tvorca zmluvných podmienok), ako si plnil svoje zákonné povinnosti, najmä postupovať s odbornou starostlivosťou, pri poskytovaní spotrebiteľského úveru. Ako súčasť formulára Zmluvy nebola predmetná zmluvná podmienka individuálne dojednaná a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia alebo výhody, oproti jednostrannému zvýhodneniu dodávateľa, nemá akýkoľvek rozumný základ a je spôsobilá založiť vážny zásah do súkromného a rodinného života, preto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a predstavuje podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku

Navrhla, aby odvolací súd postupom podľa § 390 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a III. zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal mi náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku v časti výroku I. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj žalovaný. Poukázal na skutočnosť, že údaj o RPMN Zmluva o pôžičke obsahuje, a teda žalobkyňa nemohlo vzniknúť právo na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom toho, že by mal byť poskytnutý úver na základe Zmluvy o pôžičke považovaný za bezúročný a bez poplatkov pre absenciu niektorej z jeho podstatných náležitostí. Zároveň uviedol, že napriek konštatovaniu súdu zastáva názor, že všetky splátky prijaté na základe plnenia povinností zo Zmluvy o pôžičke v rozhodnom čase sú premlčané s poukazom na dikciu § 107 Občianskeho zákonníka, a to uplynutím trojročnej premlčacej doby ako aj subjektívnej dvojročnej premlčacej doby. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne, ak bude mať podmienky na rozhodnutie vo veci za splnené, aby vo veci sám rozhodol tak, že žalobu zamietne.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že zmluva o pôžičke č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.11.2007 neobsahuje náležitosť sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z., ako aj údaj o úrokovej sadzbe, čo v zmysle § 4 ods. 5 citovaného zákona fakticky spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Poukázala na vývoj judikatúry vydanéj Ústavným súdom SR a Najvyšším súdom SR, predovšetkým v súvislosti s vydaním rozsudku Súdneho dvora EÚ, vo veci C-485/19, z 22.04.2021 a v spojených veciach C-698/18 a C-699/18, z 09.07.2020 (ďalej len Rozsudky SD EÚ), ktoré vyústil už do ustálenej súdnej praxe, z ktorej vyplýva, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčaný ani v subjektívnej dvojročnej, ani v desaťročnej objektívnej premlčacej dobe.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že zotrváva na svojich predchádzajúcich vyjadreniach v konaní na súde prvej inštancie a považuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. za vecne správny a riadne a presvedčivo odôvodnený.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedla, že zo zmluvy nijako ani nevyplýva, že mohla odmietnuť uvedené ustanovenie. Zo zmluvy rovnako nevyplýva žalovanou tvrdená skutočnosť, že na začiatku hovoru by mal byť spotrebiteľ informovaný o nahrávaní hovoru. Ťažiskovú skutočnosť, a to, že takúto nahrávku je oprávnený dodávateľ predložiť ako dôkaz v spore, žalovaná na začiatku hovoru neuvádza a žalovaná to ani netvrdí vo svojom vyjadrení k odvolaniu. Poznamenala, že žalovaný opomína, že práve dodávateľ znáša dôkazné bremeno čo do preukázania individuálneho dojednania zmluvnej podmienky a preto je len v jej záujme, či takýto dôkaz predloží alebo nie. Za situácie, že dôkaz absentuje, súd nemôže dospieť k záveru o individuálnom dojednaní zmluvnej podmienky a v tejto časti žalobu zamietnuť.

7. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že namietaná zmluvná podmienka nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a už vôbec nie zjavnú. Zmluvná podmienka dáva rovnaké práva obom stranám, a teda nemožno v žiadnom prípade hovoriť o značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II. ako vecne správne.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne bolo dôvodné a odvolanie žalovaného nebolo dôvodné.

9. V danom prípade odvolací súd už raz rozhodol uznesením č.k. 20Co/3/2020-188 zo dňa 22.07.2020 tak, že zrušil rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 13C/164/2014-78 zo dňa 23.03.2018, ktorým bola žaloba zamietnutá a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože súd prvej inštancie sa nevyrovnal s inými právoplatnými súdnymi rozhodnutiami v obdobných spoločenských vzťahoch ako je prejednávaná vec a konanie viedol v zásadnom odklone od správneho právneho posúdenia veci.

10. Pokiaľ sa týka otázky premlčania, odvolací súd poukazuje na svoj názor vyslovený v zrušujúcom uznesení. Zároveň odvolací súd dopĺňa, že objektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom uvedené ustanovenie rozlišuje objektívnu premlčaciu dobu 3-ročnú a v prípade, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie upravuje 10-ročnú premlčaciu dobu, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo.

11. Odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo 268/2021 zo dňa 28.02.2022, v ktorom konštatoval: „Vzhľadom na to, že podľa rozsudku Súdneho dvora EU C-485/19 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehote je nevyhnutné na tento typ nárokov subsidiárne uplatňovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia (a to bez skúmania zavinenia). Dovolací súd súčasne poukazuje na vecne správny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby odvolací súd poukazuje na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že 51. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľa, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa“ (Zbierka stanovísk NS SR 2/2022, rozhodnutie č. 15).

12. Vychádzajúc z citovaného rozhodnutia odvolací súd na danú vec aplikoval 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu (bez skúmania zavinenia), ktorá začala plynúť vznikom bezdôvodného obohatenia (kedy už začala žalobkyňa plniť nad rámec poskytnutej základnej sumy. Nakoľko úverová zmluva medzi stranami sporu bola uzavretá dňa 21.11.2007 a žaloba bola podaná dňa 02.09.2014 je zrejmé, že táto bola podaná v 10-ročnej objektívnej premlčacej dobe.

13. Pokiaľ sa týka otázky bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru odvolací súd uvádza, že zmyslom a účelom úpravy spotrebiteľských vzťahov je dosiahnuť pravdivé informovanie spotrebiteľa o poskytnutom úvere, a to v čase uzatvorenia zmluvy. Odvolací súd poukazuje na absenciu údajov o výške úroku (§ 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“).

14. Odvolací súd uvádza, že údaj o výške úroku musí byť spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu (v predmetnom prípade teda dňa 21.11.2007). V opačnom prípade by sa minulo účinku ust. § 4 ZoSÚ účinného v rozhodnom čase, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku.

15. Vzhľadom na absenciu náležitosti podľa § 4 ods. 5 ZoSÚ, nemohol žalovaný od žalobkyne žiadať úroky ani poplatky, ktoré nie sú uvedené v predmetnej zmluve.

16. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

17. Pokiaľ sa týka určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky odvolací súd uvádza, že ust. § 298 ods. 1 CSP je vyhradená nielen právomoc, ale uložená povinnosť (bez ohľadu na skutočnosť, či sa neprijateľnosť zmluvnej podmienky spotrebiteľ osobitne dovoľával, resp. či si z tejto podmienky dodávateľ uplatňoval konkrétne plnenia) vo výroku rozsudku judikovať aj neprijateľnú zmluvnú podmienku napĺňajúcu znaky § 53 ods. 1 alebo ods. 4 Občianskeho zákonníka (predstavuje svojou povahou zákonodarcom definovaný, neuzavretý výpočet zmluvných podmienok, ktorý sa môže priebežne dopĺňať, ktorý môžu svojou judikatúrnou činnosťou rozširovať súdy v spotrebiteľských sporoch).

Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je systém ochrany zavedený smernicou 93/13 založený na myšlienke, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti (pozri najmä rozsudok z 26. januára 2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, bod 40 a citovanú judikatúru).

Vzhľadom na takéto znevýhodnené postavenie článok 6 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú záväzné pre spotrebiteľa. Ide o kogentné ustanovenie smerujúce k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (pozri najmä rozsudky z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, body 53 a 55, ako aj z 26. januára 2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, bod 41).

Za týchto okolností Súdny dvor už viackrát rozhodol, že vnútroštátny súd má ex offio posúdiť nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacej do pôsobnosti smernice 93/13, a tým odstrániť nerovnováhu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, hneď ako je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (rozsudky zo 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 46 a citovaná judikatúra; z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 58, ako aj z 26. januára 2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, bod 43).

Okrem toho smernica 93/13, ako vyplýva z jej článku 7 ods. 1 v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením, ukladá členským štátom povinnosť stanoviť primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili ďalšiemu uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatváraných so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudok z 26. júna 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, bod 44 a citovaná judikatúra).

Aj keď Súdny dvor už opakovane a s prihliadnutím na požiadavky článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice 93/13 vymedzil spôsob, akým má vnútroštátny súd zabezpečiť ochranu práv, ktoré spotrebiteľom vyplývajú z tejto smernice, nič to nemení na skutočnosti, že právo Únie v zásade neharmonizuje postupy uplatniteľné na skúmanie údajne nekalej povahy zmluvnej podmienky, a že tieto postupy teda patria do pôsobnosti vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov, avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej výhodné ako tie, ktorými sa spravujú podobné situácie vo vnútroštátnom práve (zásada ekvivalencie), a že nesmú v praxi znemožňovať alebo príliš sťažovať výkon práv poskytnutých právom Únie (zásada efektivity) (pozri najmä rozsudok z 26. júna 2019, Addio Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, body 45 a 46, ako aj citovanú judikatúru).

Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, treba uviesť, že Súdny dvor nemá dispozíciou nijakú informáciu, ktorá by mohla vyvolať pochybnosti o súlade dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy s touto zásadou.

Pokiaľ ide o zásadu efektivity, treba uviesť, že každý prípad, v ktorom je nastolená otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie vedie k nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práva Únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, jeho priebeh a jeho osobitosti, ako aj v prípade potreby na zásady, ktoré sú základom vnútroštátneho súdneho

systému, akými sú ochrana práva na obhajobu, zásada právnej istoty a riadneho priebehu konania (rozsudok z 22. apríla 2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, bod 53). Špecifiká konaní však nemôžu predstavovať skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť právnu ochranu, ktorá musí byť spotrebiteľom poskytnutá na základe ustanovení smernice 93/13 (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 50 a citovaná judikatúra).

Okrem toho Súdny dvor spresnil, že povinnosť členských štátov zabezpečiť efektivitu práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, zahŕňa, najmä pokiaľ ide o práva vyplývajúce zo smernice 93/13, požiadavku účinnej súdnej ochrany potvrdenú v článku 7 ods. 1 tejto smernice a zakotvenú tiež v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, ktorá sa uplatňuje najmä na definíciu procesných podmienok žalôb založených na takýchto právach (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júna 2021, BNP Paribas Personal Finance, C-776/19 až C-782/19, EU:C:2021:470, bod 29 a citovanú judikatúru).

V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že pri neexistencii účinného preskúmania potenciálnej nekalej povahy podmienok predmetnej zmluvy nemožno zaručiť dodržanie práv priznaných smernicou 93/13 (rozsudok zo 4. júna 2020, Kancelaria Medius, C-495/19, EU:C:2020:431, bod 35 a citovaná judikatúra). Z toho vyplýva, že podmienky stanovené vnútroštátnym právom, na ktoré odkazuje článok 6 ods. 1 smernice 93/13, teda nemôžu mať vplyv na podstatu práva, ktoré spotrebiteľom priznáva toto ustanovenie, nebyť viazaný podmienkou, ktorá bola vyhlásená za nekalú (rozsudky z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/11 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 71, ako aj z 26. januára 2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, bod 51).

Ako už Súdny dvor pripomenul, účinnú ochranu práv spotrebiteľov vyplývajúcich z tejto smernice tak možno zaručiť iba pod podmienkou, že vnútroštátny procesný systém umožňuje v rámci konania o vydaní platobného rozkazu alebo v rámci konania o výkone platobného rozkazu ex offo preskúmanie potenciálnej nekalej povahy zmluvných podmienok uvedených v predmetnej zmluve (pozri najmä rozsudky z 18. februára 2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, bod 46, ako aj z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 44).

V tejto súvislosti sa Súdny dvor domnieval, že v prípade, ak v štádiu výkonu platobného rozkazu nie je stanovené, aby súd ex offo preskúmal potenciálne nekalú povahu podmienok obsiahnutých v dotknutej zmluve, vnútroštátna právna úprava sa musí považovať za právnu úpravu, ktorá môže narušiť účinnosť ochrany požadovanej smernicou 93/13, ak neupravuje takéto preskúmanie v štádiu vydania platobného rozkazu, alebo ak je takéto preskúmanie stanovené jedine v štádiu odporu proti vydanému platobnému rozkazu, ak existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ nepodá požadovaný odpor buď z dôvodu osobitne krátkej lehoty stanovenej v tejto súvislosti, alebo vzhľadom na trovy, ktoré by vznikli v dôsledku podania žaloby v porovnaní s výškou sporného dlhu, alebo z dôvodu, že vnútroštátna právna úprava nestanovuje povinnosť, aby mu boli oznámené všetky informácie potrebné na to, aby mohol určiť rozsah svojich práv (rozsudok z 20. septembra 2018, EOS KSI Slovensko, C-448/17, EU:C:2018:745, bod 46 a citovaná judikatúra).

Súdny dvor tiež rozhodol, že táto smernica sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá neumožňuje súdu rozhodujúcemu o nariadení výkonu rozhodnutia v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou preskúmať ex offo alebo na návrh spotrebiteľa nekalú povahu podmienky, ktorá je obsiahnutá v zmluve, z ktorej vyplýva tento vymáhaný dlh a ktorá je podkladom pre exekučný titul, ani prijať predbežné opatrenia, predovšetkým odložiť nútený výkon, ak je prijatie takýchto opatrení nevyhnutné na zaručenie plnej účinnosti konečného rozhodnutia súdu rozhodujúceho v príslušnom určovacom konaní, ktorý je príslušný overiť nekalú povahu tejto podmienky (uznesenie zo 14. novembra 2013, Banco Popular Español a Banco de Valencia, C-537/12 a C-116/13, EU:C:2013:759, bod 60, ako aj rozsudok zo 17. júla 2014, Sánchez Morcillo a Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, bod 28).

Vyššie uvedené platí nepochybne obdobne aj pre odvolací súd (pozri rozsudky Súdneho dvora EÚ C-397/13 a C-497/13).

Odvolací súd ďalej pripomína body 25-29 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25).

Tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudok Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27).

Na základe týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že možnosť súdu skúmať ex offo nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na prispievanie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky *Océano Grupo Editorial a Salvat Editores*, už citovaný, bod 28, ako aj z 21. novembra 2002, *Cofidis*, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32). Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky *Océano Grupo Editorial a Salvat Editores*, už citovaný, bod 26, ako aj *Cofidis*, už citovaný, bod 33). Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie (rozsudok *Cofidis*, už citovaný, bod 34).“

Krajský súd v Prešove vo veci 18Co/109/2011 konštatoval, že cit. „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napríňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny dvor členských štátov môže judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, *Freiburger Kommunalbauten* cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú.“

18. Odvolací súd pripomína, že podľa európskeho práva sa pri vyhodnocovaní nekalej podmienky posudzuje existencia stavu rovnováhy.

Európske právo totiž vychádza z vyvrátenej domnienky nadvlády dodávateľa nad spotrebiteľom. Automaticky sa preto vníma dodávateľov prospech na úkor spotrebiteľa, čo predstavuje určitú mieru nerovnováhy medzi nimi.

To znamená, že vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa automaticky považuje za nerovnovážny a zmluvné dojednanie za ustanovenie spôsobujúce nerovnováhu v ich právach a povinnostiach.

Smernica Rady 93/13/EHS v čl. 3 ods. 2 upravuje, že podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Zákonodarca negatívnu definíciu individuálne dojednanej zmluvnej podmienky koncipoval s ohľadom na materiálne znaky uvedené v smernici Rady 93/13/EHS, pričom samotné definičné prvky založil na kumulácii stavu, že spotrebiteľ sa mal možnosť oboznámiť so zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy a súčasne nemohol ovplyvniť ich obsah čo nepochybne aj v prejednávanej veci nastalo keďže zmluvná podmienka je súčasťou vopred pripravených všeobecných obchodných podmienok ktoré meniť možné nebolo.

Pre právne posúdenie stavu nerovnováhy je potrebné predovšetkým vykonať test proporcionality, ktorý vychádza v úvodnej fáze z porovnania zmluvnými podmienkami privodeného stavu so stavom absolútnej teoretickej rovnosti zmluvných strán. Práve uvedená komparácia je spôsobilá umožniť vykonanie testu proporcionality vo vzťahu ku konkrétne namietaným zmluvným podmienkam. Z praktického pohľadu možno nadobudnúť dojem, že značná nerovnováha je implikovaná práve záväzkami, v ktorých vystupuje na jednej strane slabšia zmluvná strana. Uvedená premisa môže mať štatút vyvrátenej domnienky a jej aplikácia je nanajvýš opodstatnená, keďže aj samotná filozofia smernice Rady 93/13/EHS prezumuje, že nadvláda dodávateľov nad spotrebiteľmi zakladá východiskový stav určitej miery nerovnováhy, ktorý je potrebné korigovať pozitívnym zásahom štátu. Dané myšlienky vychádzajú z teórie spotrebiteľského správania a ekonómie, v rámci ktorých prístupujúca nadvláda dodávateľa predstavuje len využitie existujúcej výhody na maximalizáciu

prospechu jednej strany na úkor strany druhej. Filozofiu, ktorú naznačujeme, dlhodobo potvrdzuje aj Súdny dvor EÚ vo svojich rozhodnutiach Mostaza Claro, Godard, Asturcom a pod. Z uvedeného plynie, že vlastným testom neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné preveriť prvotnú prezumpciu založenú na predpokladaní existencie nerovnovážneho postavenia zmluvných strán. Z tohto dôvodu je zrejmé, že test neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je hľadáním nerovnováhy, ale preverovaním existujúceho stavu rovnováhy so zreteľom na právne postavenie spotrebiteľa.

V poradí druhým významným bodom z pohľadu koncepcie odseku 1 je už spomenutá implicitná legálna definícia neprijateľnej zmluvnej podmienky s poukazom na materiálne kritériá spôsobovania značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Abstrahovaním od aspektu dobrej viery a účinku podmienky na škodu spotrebiteľa, ktoré sú v predmetnej definícii podľa našej mienky implicitne obsiahnuté, je jadrom legálnej definície práve spôsobovanie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach v konkrétnom zmluvnom postavení, a to v neprospech spotrebiteľa. Z hľadiska dikcie je rozhodujúca nerovnováha, ktorá musí byť značná. Práve značnosť alebo hrubosť nerovnováhy môže viesť k otázke právneho posúdenia konkrétnej zmluvnej podmienky, je však veľmi ťažké kvantifikovať pojem „značná nerovnováha“. Vyjadrenie tohto termínu je potrebné posudzovať úzko v kontexte s právnym a faktickým stavom v neprospech spotrebiteľa. Na rozdiel od atribútu nerovnováhy kumulatívne pristupujúci atribút neprospechu spotrebiteľa je pomerne jednoduchší, pretože analýza konkrétneho zamerania zmluvnej podmienky z pohľadu jej zamerania a právnych účinkov pomerne rýchlo objasní, či daná zmluvná podmienka je v neprospech spotrebiteľa, alebo nie. Na základe uvedeného možno uviesť, že v prípade neprijateľnej zmluvnej podmienky je potrebné vykonať kumulatívnu analýzu značnej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa, ktorej predmetom je zameranie a účinok privedený zmluvnou podmienkou. Z uvedeného logicky plynie, že značná nerovnováha bude v podstate generálne prezumovaná, pokiaľ sa nepreukáže opak spočívajúci v založení nižšej úrovne, resp. miery nerovnováhy. Absencia kvantifikačných kritérií v súvislosti s kvalifikáciou existujúcej nerovnováhy vedie k potrebe skúmania miery zásahu konkrétnej zmluvnej podmienky do zmluvného postavenia spotrebiteľa. Z praktického hľadiska možno očakávať, že dodávateľ bude formulovať zmluvné podmienky spôsobom, ktorý de iure a de facto vždy povedie k hrubej nerovnováhe v neprospech spotrebiteľa, a to práve z dôvodu, že takýto stav vo svojich účinkoch posilní aj tak dominujúce postavenie dodávateľa, resp. mu zásadným spôsobom uľahčí výkon jeho práv v zmluvnom zväzku. Považujeme preto prezumpciu hrubej nerovnováhy skúmaných zmluvných podmienok, ktoré spĺňajú atribút založenia postavenia spotrebiteľa, ktoré je v jeho neprospech za plne opodstatnené a dôvodné. Samozrejme, daná domnienka je vyvrátiteľná a dodávateľ bude môcť v prípadnom súdnom spore ponúknuť všetky relevantné argumenty, ktoré by mohli aplikáciou § 53 ods. 1 OZ vylúčiť. Pojem „značná nerovnováha“ objasnil v ostatnom období aj Súdny dvor EÚ v rozsudku vo veci C-226/12, Constructora Principado, keď judikoval, že čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že „existencia „značnej nerovnováhy“ nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa“.

Hodnotenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sa v slovenskom právnom poriadku (pri abstrahovaní od explicitného vyjadrenia dobrej viery) spája s právnymi posúdeniami rozporu s dobrými mravmi. Dobré mravy sú preto svojou vnútornou hodnotovou orientáciou normami, ktoré sú najbližšie k posúdeniu stavu založenia hrubej - značnej nerovnováhy.

Ústavný súd SR v rozhodnutí z 24. februára 2011, IV. ÚS 55/2011-19, vymedzil dobré mravy ako „pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku, aj takto sa dajú definovať dobré mravy, ak tomuto kritériu zmluvná podmienka nevyhovuje, prieči sa dobrým mravom“.

Operatív dobrých mravov je v právnom poriadku SR vymedzený v podobe viacerých právnych inštitútov normujúcich presadenie hodnôt slušnosti, spravodlivosti a primeranosti v práve, pričom je minimálne príznačné, že jediná legálna definícia dobrých mravov sa vyskytuje práve v predpisoch určených na ochranu spotrebiteľa. Podľa § 4 ods. 8 OchrSpotr predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže prívodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a

praxe, využíva najmä omyl, leš', vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Uvedená definícia sústreďuje pojem dobrých mravov do kategórie konania, ktoré je v rozpore s oprávnene očakávanými zvyklosťami v normách správania a má znaky porušovania pravidiel morálky alebo porušovania práv slabšej zmluvnej strany, pričom zákonodarca vymedzuje aj niektoré formy alebo sprievodné znaky konania contra bonos mores. Definícia dobrých mravov je v slovenskom právnom poriadku kľúčová pre pochopenie všetkých ochranných pravidiel, ktoré svedčia statusu spotrebiteľa, a preto aj ochrana pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami nie je vo svojej podstate iná ako ochrana pred porušovaním dobrých mravov v zmluvnom práve. Aj keď európsky koncept ochrany pred nekalými obchodnými podmienkami je založený na tradičnom koncepte ochrany dobrej viery a predchádzania škody, je v podmienkach slovenského právneho poriadku plne opodstatnené hovoriť o východiskách aplikácie dobrých mravov vstupujúcich do právnej kvalifikácie jednotlivých zložiek materiálneho vymedzenia neprijateľnej zmluvnej podmienky.

V súvislosti s atribútom dobrých mravov a ich porušovania v zmluvnom práve je z definície neprijateľnej zmluvnej podmienky predmetnej sústave pravidiel najbližšie pojem značnej nerovnováhy s konsekvenciami v neprospech spotrebiteľa. Ako sme naznačili v úvodnej úvahe, práve kvalifikovanie značnej nerovnováhy je kľúčom k pochopeniu a identifikovaniu konkrétnych neprijateľných zmluvných podmienok. Sme preto presvedčení, že stav značnej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa bude naplnený vždy vtedy, ak dodávateľ svojim konaním v zmluvnom práve poruší dobré mravy a naformuluje podmienku zakladajúcu rozpor práv a povinností v neprospech spotrebiteľa. Konanie spojené s neprijateľnou zmluvnou podmienkou na strane dodávateľa spočíva pritom v príprave, predložení a dojednaní neprijateľnej zmluvnej podmienky so spotrebiteľom. Po dojednaní zmluvnej podmienky, ktorá má znaky neprijateľnosti sa rovnako s konkrétnym používaním neprijateľnej zmluvnej podmienky spája uzrozumenie dodávateľa, že sa zmluvná podmienka používa a prípadne sa na jej základe inkasujú konkrétne plnenia, pričom konanie spojené na strane dodávateľa s neprijateľnou zmluvnou podmienkou neraz spočíva aj v jej udržiavaní, obhajovaní a uplatňovaní pred štátnymi orgánmi, prípadne v mimosúdnom výkone práva. Naznačená stránka konania dodávateľa je mimoriadne významná predovšetkým z pohľadu identifikovania atribútu používania neprijateľnej zmluvnej podmienky a následnej zodpovednosti s používaním neprijateľnej zmluvnej podmienky. Dodávateľ bude niesť zodpovednosť za akékoľvek konanie, ktoré sme uviedli vyššie a spája sa s dojednávaním, prípadne presadzovaním neprijateľnej zmluvnej podmienky, keďže práve takéto konanie je porušením povinnosti odbornej starostlivosti ustanovenej v súlade s § písm. u) OchrSpotr, ktorá je rovnako pretavením dobrých mravov v prostredí záväzkov vznikajúcich medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Pokiaľ ide o otázku zavinenia a následnej zodpovednosti, vyjadrujeme presvedčenie, že dodávateľ v súvislosti s používaním neprijateľných zmluvných podmienok vždy koná prinajmenšom v nepriamom úmysle, pretože je uzrozumený s dojednanou zmluvnou podmienkou a jej účinkami v spotrebiteľskom záväzku. Zhrňujúc možno uviesť, že neprijateľnosť zmluvnej podmienky sa bude v aplikačnej praxi vždy vyznačovať rozporom zmluvného ustanovenia s dobrými mravmi a práve v danom rozpore bude spočívať aj konkrétne sa prejavujúca hrubá nerovnováha vyvolaná danou zmluvnou podmienkou a jej účinkami v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

Objektívnosťou posúdenia zmluvnej podmienky na účely neprijateľnosti rozumieme aj samotné posúdenie takejto podmienky bez ohľadu na to, aké právne následky privodí alebo privodila vo vzťahu k subjektívnym právnym pomerom konkrétneho spotrebiteľa. Inými slovami povedané, pri súdnom prieskume je potrebné vychádzať z objektivizácie zmluvnej podmienky pri súčasnom abstrahovaní od, na konkrétny subjekt naviazaného pôsobenia takejto klauzuly v skutkových okolnostiach posudzovaného prípadu. Uvedená objektivizácia súčasne znamená, že konkrétny orgán ochrany práva vykonáva test neprijateľnosti zmluvnej podmienky súčasne bez ohľadu na akúkoľvek subjektívnu aktivitu spotrebiteľa a jeho vklad smerom k právnemu posúdeniu sporného ustanovenia zmluvy alebo zmluvných podmienok. Právny rozmer objektívneho posúdenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa osobitne prejavuje v právnych účinkoch a následkoch tohto posúdenia. Následky posúdenia je preto nevyhnutne bez ohľadu na vôľu spotrebiteľa sústrediť do rámca absolútnej neplatnosti, avšak parciálnej absolútnej neplatnosti konkrétnej spornej zmluvnej podmienky. Ako vo veci C-453/10 rozhodol Súdny dvor EÚ čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a následky v ňom upravené nesledujú vôľu spotrebiteľa a nemožno ich vykladať tak, že by mal konajúci súd ako celok zneplatniť spotrebiteľskú zmluvu na základe toho, že jej neplatnosť by pre spotrebiteľa bola výhodnejšia. Čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS nie je o výhodnosti právnych následkov neprijateľnej zmluvnej podmienky pre spotrebiteľov, ale o objektivizácii ochrany, ktorá je vyjadrená pozitívnym príkazom, podľa ktorého členské štáty a ich orgány zabezpečia, aby spotrebiteľ nebol viazaný zmluvnou podmienkou, ktorá je neprijateľná. Práve zbavenie právnych

účinkov neprijateľnej zmluvnej podmienky vo vzťahu ku spotrebiteľovi je cieľom, ktorý smernica Rady 93/13/EHS sleduje.

Z uvedeného plynie, že objektivizáciou kontroly neprijateľnosti zmluvnej podmienky rozumieme jej právne posúdenie bez ohľadu na skutkové okolnosti veci, subjekt a jeho aktivitu vzhľadom k právnemu posúdeniu.

V rovine výkladu značného právneho významu rezonuje rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-226/12, *Constructora Principado*, podľa ktorého čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že existencia „značnej nerovnováhy“ nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa, pričom vnútroštátnemu súdu na účely posúdenia prípadnej existencie značnej nerovnováhy prináleží zohľadniť povahu tovaru alebo služby, ktorá je predmetom zmluvy, všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením tejto zmluvy, ako aj všetky ostatné podmienky zmluvy (Občiansky zákonník (I. a II. zväzok), 1. vydanie, 2017, s. 492 - 633: M. Budjač).

Na rozdiel od okresného súdu, odvolací súd, vychádzajúc z generálnej prezumpcie, zastáva názor, že pokiaľ banka nepreukázala opak spočívajúci v založení nižšej úrovne, resp. miery nerovnováhy, tak dotknutá zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - žalobkyne.

Navyše so zreteľom na znenie zmluvnej podmienky je práve pomocou aj vyhodnotenia dosahu účinkov a právnych následkov na spotrebiteľa možno stanoviť mieru zásahu zmluvným dojednaním do postavenia spotrebiteľa a identifikovať tak značnú nerovnováhu 10-ročná dispozícia dodávateľa s biometrickými údajmi len pre dôkaznú potrebu dodávateľa jednoznačne vyvoláva značné, závažné účinky a zásah do práv žalobkyne.

Používanie technológie rozpoznávania odtlačkov prstov, rozpoznávania hlasu a tváre v mobilnom bankovníctve alebo pri overovaní biometrických podpisov je v súčasnosti alternatívnou k používaniu hesiel. Biometria si rýchlo nachádza svoje uplatnenie z dôvodu rastúceho využívania aplikácií mobilného bankovníctva a rýchlych zmien v potrebách zákazníkov.

Autentifikácia pomocou hlasového rozpoznávania slúži okrem iného aj na to, aby zákazník mohol používať tento spôsob autentifikácie, musí najskôr kontaktovať inštitúciu a požiadať o nahranie hlasovej vzorky. Následne môže byť zákazník overený na základe svojho hlasu a môže požadovať informácie od svojej inštitúcie alebo vykonávať finančné transakcie.

Vzťah biometrických údajov - hlasová biometria a GDPR indikuje významne závažne chránenú oblasť biometrie spotrebiteľa, čo bez individuálneho súhlasu a bez preukázateľného zrozumiteľného poučenia spotrebiteľa o použití jeho biometrických údajov a navyše s uchovávaním na dobu 10 rokov len na prospech unesenia dôkazného bremena banky je bez akýchkoľvek pochybností neprijateľnou podmienkou

19. Odvolací súd so zreteľom na hore uvedené zastáva názor, že zmluvná podmienka uvedená v zmluvných dojednaniach k predmetnej zmluve bod 15.22 „klient súhlasí s tým, aby všetky jeho hovory s call centrom spoločnosti boli nahrávané a uchovávané po dobu 10 rokov po uskutočnení hovoru a v prípade potreby použité ako dôkaz v súdnom alebo arbitrážnom konaní“, je neprijateľná, a teda neplatná pre rozpor s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého zmluvné podmienky upravované spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná podmienka, ktorou si dodávateľ dojednal uchovávanie nahratých hovorov s call centrom po dobu 10 rokov je neprimeraným zásahom do súkromia spotrebiteľov v rozpore s dobrými mravmi, navyše za situácie, že uvedená zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná, spôsobuje v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedená podmienka je neprijateľná. V súlade s ust. § 298 CSP odvolací súd preto vo výroku rozsudku uviedol celé znenie zmluvnej podmienky, ktorú považoval za neprijateľnú.

20. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok *Georgiadis proti Grécku* z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok *Higginsová* a ďalší

proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

21. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobe vyhovel, ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil a vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol podľa ustanovenia § 388 a § 390 CSP zmenil tak, že určil neprijateľnú zmluvnú podmienku.

22. O trovách konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná vo vzťahu k žalovanému, a preto jej odvolací súd priznal náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu, teda v rozsahu 100 %. Ich kvantifikáciu zrealizuje súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

23. Žalobkyňa svojím podaním zo dňa 07.11.2022 teda po rozhodnutí odvolacieho súdu v prejednávanej veci z dôvodu mimosúdnej dohody zobrala svoju žalobu späť a žiadala, aby odvolací súd späťvzatie žaloby pripustil, rozsudok zrušil a konanie zastavil. Odvolací súd z dôvodu, že vo veci bolo dňa 27.10.2022 rozhodnuté, sa týmto dispozičným úkonom už zaoberať nemohol a na späťvzatie žaloby po rozhodnutí vo veci samej neprihliadal.

24. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).